

Landskap: Småland Upptecknat av: J. Ö. Swahn
 Härad: Adress:
 Söcken: Växjö stad Berättat av: G. W. Carlsson
 Uppteckningsår: 1944 Född år 1877 i Växjö

Valborgsmässa	46	Dopp i grytan	61
Palmösndag	47	Julasup	61
Driva björkris	47	Julsprit i parti fr. Skåne	62
1:a maj	48	Julnekar	63
Gökottor	49	"Jultomtar" o. a. välgörenhet	64
Frivecka	50	Julafton	66
Värvare	56	Julkorv, -ost, -sylta	66
Begåvningsinköp	50	Grötrim	66
Mårten	51	Lekar	67
Gäss i staden	51	Julkappar, -bord	68
Oscarsbal	52	Extra väktarrop vid jul	68
30:e november	52	Juldagen	69
Lucia	53	Halmstaffan	70
Tomasnatt	54	Gravsmäckning vid jul	71
Julmarknad	55	Varsel vid jul	72
Julskyltning	55	Årsgång	73
Gästfrihet vid jul	56	Spiritus	74
Julafint	56	Märritt	76
Julsaker	56	De dödas julotta	77
Julbröd	56	Nyår	79
Julkarameller	56	Jultolften och vädret	80
Julgrän	57	Slädpartier	81
Julhög	57	Nyårsvaka	82
Kaksäljande gumma	57	Nyårsvisiter	83
Halmstaffan	57	Nyårsbaler	84
Ljusstakar	57	Trettondag	85
Julmat	59	Kyndelsmäss	86
Dricka	59	Vårfrudagen	87
Köpa julgris	59	Fastlagsbullar	88

Skriv endast på denna sida!

ACC. NR M. 9480:46.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Valborgsmässa.

På Valborgsmässoafton skulle det ovillkorligen vara en eld på Staglabacken. Och ibland hade de eldar på vintern på Växjösjöns is med, och kring bålet brukade de ha dans och sådant där. Det var de som bodde där omkring som skulle anordna det där bålet, och i allmänhet var det smeden, eller som han själv sade, pistol-smeden Samuelsson, som hade hand om det. Så var det så långt tillbaka som jag kan minnas.

47
ACC. NR M. 9480:47

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Palmsöndag, Björkris.

På palmsöndan gick man ur huse för att plocka palmer, och de gick så förskräckligt illa åt alla videbuskar runt hela stan.

Björkris tog man så fort snön smalt bort, och det satte man inomhus och för att det skulle slå ut så fort som möjligt, så slog man en sup brännvin i vattnet. Det är allt urgammalt det.

ACC. N:R M. 9480:48.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1:a maj.

Första maj drack man mörk i benen, men inte dan innan.
Då öppnade också alla sommarrestaurangerna. Och de
hade en särskild majvisa här: I da är det första maj,
idag är det första maj, i morrn är det aj, aj, aj. Men
somliga, som var litet mer pessimistiska av sej, de sa:
Men i morgon är det den andre. Förr i tiden var de
olika skrånas gesäller ute och sjöng då, för de hade
liksom sångföreningar i alla yrkena. Men sen har det
blivit så att de har demonstrationer och sånt där i
stället.

49
ACC. NR M. 9480:49.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gökottor.

I bland om somrarna hade de något som de kallade för
gökottor. Det var en sorts knytkalas, som man avåt
ute i det gröna, till exempel i Bokhultet eller på
Borgmästareudden, som är en utomordentligt naturskön
plats.

ACC. NR M. 9480:50.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Frivecka, värvare och begåvningar.

Tjänstefolket hade frivecka den 24 oktober till den 1 november, och då var det alltid något av en festvecka, och då kom det alltid hit en hopar värvare från regimentet i granna paraduniformer för att lura drängarna, att de som värvade sej skulle få ^{se}gå klädda jämt, förmodar jag. Och alltid var det några som, kanske i fyllan och villan, lät värva sej. Och för övrigt så tog man och städjade en ny plats då. Tjänst^tefolket hade fått sina avlöningar vid den tiden, och de var i färd med att köpa upp dem, och en del de festade om och hade sej. De som var i färd med att gifta sej, de gjorde begåvningsinköp, det vill säga att de köpte gåvor som de sen gav varandra. Och så skaffade de sej sin utstyrsel då, det var liksom en regel. Och friveckelördag var det en handel här i affärerna som sällan eljes.

ACC. NR M. 9480: 51.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVMårten.

Mårten åt de gås här så länge jag kan minnas, och de fattige, de nackade åtminstone en höna, om de kom åt. Gäss var det en del folk här inne i staden som brukade ha till att sälja vid Mårten. En granne till Moster Johanna hade förresten gäss i sin gård, och han hade dem innanför ett staket. Och en natt när jag var där på pass, så hörde jag ett förskäckligt liv utav alla gässen som flög och levde. Och när jag kom dit så var det en gäst hos moster Johanna, en ---, och han svor att han aldrig mer skulle ge sej dit om man blev behandlad på det sättet. Han hade visst blivit utsparkad och kastad till gässen av de andra där på stället.

fordill.

ACC. NR M. 9480:52.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

1 del. Oscarsbal, 30:e november.

Oscarsdagen hade de alltid bal på statt och flaggning
hade de den trettionde november. Nu har de parad.

57
ACC. NR M. 9480:53

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lucia.

Offentlig Lucia har de börjat med bara på de sista åren.

Lutfisken skulle läggas i blöt senast på luciadan.

Lussekatter bakade man, och sådana såldes även i butikerna så länge jag minns. Lussekaffe, det bestod i att någon vuxen dotter i huset gick runt och bjöd på kaffe den morgonen, och då hade hon ljus med sej och hade en vit särk. Och det har de också hållit på med så länge tillbaka som jag kan dra mej till minnes.

54
ACC. NR M. 9480:54

Tomasnatten.

Tomasnatt, då skulle de stanna kvarnarna på kvällen, för de fick inte gå på natten. Och jag vet att de alltid gjorde det på alla stadens kvarnar. Och en gång frågade jag en av mjölnarena, varför han gjorde så, och då sa han, att han hade låtit bli att göra det en gång, för att han tyckte det var så onödigt besvär att göra det, men då hade han på natten plötsligt märkt att kvarnen stannat av sig själv i alla fall, och när han sprang ut för att se efter vad det kunde vara för ett fel, så öppnade han dörren till kvarnhjulet, och då satt där en liten faen och höll igen i skovlarna. Och då ble han så rädd så han stängde av kvarnen han med, och sen dess har han alltid gjort det var tomasnatt.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*2/dec. var enl.
en åsikt till
jag.*

85
ACC. NR M. 9480:55.

Julmarknad, juls skyltning.

Någon riktig julmarknad hade de inte förr på torget, men där var givetvis en hel del extra stånd i julveckan där de sålde korta varor och sådant, karameller och en hel del krimskräms.

Julskyltning en eller två söndagar före jul har det varit så länge jag minns, och förr var den allt bra mycket ståtligare än vad den är nu för tiden.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9480:56.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Gästfrihet vid jul, "julafint", julasaker, julbröd,
julkarameller, julgran.

Förberedelserna till julfirandet var även här i staden mycket grundliga, och folk brukade vid jultiden alltid vara väldigt gästfria och vänliga, och den som kom på besök i helgen, han skulle ha med sej av julmaten, vadedet sen än var för luffare och löst folk, för annars sade man att han gick ut med julen eller att han bar ut julen.

Inomhus prydde man med vackra girlanger av ris eller papper, och med en julgran och man tog alltid fram rena och nya gardiner.

En del folk hade särskilda julsaker av halm som de satte fram till jul. Mina föräldrar hade alltid sådana julprydnader, det var halmkronor och annat. Vi barn fick så kallade julehögar, det var mindre brödkakor, en grov kaka, som var störst, i botten, och så en hel

ACC. N:R M. 9480: 57

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

rad, mindre undan för undan, tills det i toppen av högen var en fin vetekaka och på det ett äpple eller ett ljus. Dessutom så brukade man att ha hästar och gubbar och bockar av vetebröd. Det fanns en gammal käring som hette Strävan, och hon gick kring i gårdarna här i stan och sålde sådana kakor till folk. Annars köpte man dem nog från bagerierna mest.

Och så var det julakarameller med deviser och granna figurer av papper, änglar och tomtar och sånt. Julbockar av halm hade vi i mitt föräldrahem, och dessutom en gubbe av halm, som de kallade halmstaffan, och det var en gubbe som skulle föreställa Staffan.

Julgran har de alltid haft, och det tror jag mina föräldrar sa att de hade haft i sitt hem också. Somliga hade granna sjuarmade eller femarmade ljusastakar, och en del hade av trä, men de, som var litet rikare och hade det litet bättre, de hade granna stakar i tenn

ACC. NR M. 9480:58.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

eller brons.

Julagranen skaffade man sig själv, om man så kunde, och det var många som tog en yx och gick ut någon dag före jul i en skog här omkring och högg sej en gran.

För då för tiden så såg skogsägarna genom fingrarna med sånt, men nu skulle det allt inte gå för sig. Och det var inte ofta man såg en unggran i stans omgivningar då för tiden. Men då som nu så kunde man köpa på torget och dessutom var det så, att en del stadsbor brukade fara ut längre bort på landet och där tinga upp en hel massa granar som de körde i hela lass in till stan och avyttrade där.

Granen pryddes man med ljus och glitter och sådant där annat tyskt smäck och bömiskt glas, sånt som de har små, små barn till att sitta och göra där. Och så skulle det förståss alltid vara äpplen i granen. Julgranen skulle tändas på julaftons kväll.

ACC. NR M. 9480:59.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVFörberedelser med julamat och juladricka.

Affärsmännen gav alltid sina fasta kunder någon liten extra präsent vid jul, kanske en del specerier eller så där.

Man försökte alltid att göra undan en del arbete under dagarna före jul för att sen kunna ha det desto ledigare under helgen och mellandagarna. Grisen köpte vi i god tid. Den skaffade man på torget, och där fanns alltid hela, slaktade djur då för tiden. Korv gjorde man, och rullsylta hade man, skinka likaså, men kanske inte hos de fattigaste. Men även dessa skulle ha det så festligt som möjligt, givetvis.

I många hem plägade man att brygga sitt dricka hemma, och så var det i mitt, men det var bara vid jul, och det brukade minsann bli så starkt och gott så det så.

Far brukade nämligen köpa hem bayerskt öljäst från det bayerska bryggeriet, och det blev en så pigg och

60
ACC. NR M. 9480:60.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

god smak på det drickat. Annars brukade folk väl mest
att ha malt i från bryggeriet, som de där gjorde svag-
dricka av. Det var ju inte i alla hem de aggreman-
ger för att brygga dricka, så att man lånade grunkorna av
varandra.

61
ACC. N:R M. 9480:61.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Doppi grytan. Julasup.

Julaftons middag hade man dopp i grytan, man doppade brödbitar i en gryta på spisen, där man hade kokt julasåglet. Det gjorde man även i de finaste familjer, och där var man så fin, att man inte ville sitta och äta det målet i köket, utan där tog man in en fin järngryta, som var putsad och grann, och satte in den på bordet i matsalen, och doppade där. Det gjorde vi både på julafton och nyårsafton.

Julasup skulle man bjuda på, särskilt främmande.

62
ACC. N:R M. 9480:62.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julsprit.

Julspriten brukade de ta hem i stora partier ifrån
Kristianstad, och därifrån kunde man få den billigare
än genom spritbolaget i Växjö. Man skickade ned stora
ankare om hundra liter eller kanske mer och så slog de
sej tillsammans om att betala dem, så att det var kan-
ske en sex, sju stycken om ett sådant ankare, och var
och en kunde få en femton, tjugo liter.

ACC. NR M. 9480:63.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julnekar.

Så länge jag kan minnas har de haft julnekar till fåglarna här i stan, och tidigare med skulle jag väl tro. Man talade vid en släkting eller en bekant på landet så kunde han en med sej in till en, när han kom till stan någon av dagarna före jul. Och det har de hållit på med ända till för ett par år sedan.

ACC. NR M. 9480:64

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

"Jultomtar" och annan välgörenhet vid jul.

Vid jul har de alltid brukat ha någon sorts välgörenhet i en eller annan form, och sålunda kan jag nämna sällskapet Myrans Jultomtar, som hade utdelning av kläder och annat till de behövande vid den tiden. Och mera officiellt brukade fattigvården ordna med den saken så att de som kände sig manade till att skänka något och ville veta att det kom i rätta händer, de kunde lämna pengar till fattigvården, som sen fördelade det till dem de visste vara i behov av hjälp. De hade alltid en utdelning av julmat och julhögar till de fattige och vid den utdelningen kunde vem som helst komma och få en viss mängd av olika julsaker/ det var lutfisk och kaffe och risgryn, kanske ett kvarts kilo, och litet annat smått och gott. Men jag hörde aldrig annat än att det bara var de verkligt behövande som kom dit, och för övrigt var det ju så att de på fattigvården

68

ACC. NR M. 9480:65.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ganska väl kände till och var förtrogna med befolkning-
en och visste på ett ungefär vilka som behövde hjälp.

ACC. NR M. 9480:66.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julafton, julkorv, julost, julsylta, grötrim och lekar.

På julafton brukade man att äta vid klockan tolv eller ett och då var det dopp i grytan, och sen på kvällen fick man lutfisk och risgrynsgröt, och det hade även de fattigaste, för de fick det ju genom fattigvården.

Korv hade vi tre sorter: Fläskkorv, grynkorv och isterband, som brukade hänga på en stång i köket och var gjord av det sämsta köttet och en del gryn och späck.

Ju mindre gryn och ju mera fläsk och kött den innehöll desto bättre ansågs den vara. Vid jul kunde man lägga dem i julgrytan, för då var de alltjämt färska, men längre fram, när de hängt och torkat, då måste man glödsteka dem.

Vi hade vidare presssylta och hacksylta och kanske även kalvsylta, för det skulle ju vara av tre sorter.

ACC. NR M. 9480:67LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julosten hade vi, och den skaffade sej var och en familj från landet, och den var okryddad och utan kummin, och så var den gjord av naturlöpe, naturligtvis, och då får den ju en helt annan arom än om den görs på löpeextrakt.

Grötrim hade vi alltid, och där skulle man alltid försöka till att förlöjliga någon av de närvarande vid bordet. De började alltid som så: Denna här gröten är kokt i en gryta och inte i ---, och så rimmade man på ett ord som man satte in där.

Mellan måltiderna kunde man ha lekar eller ringdanser och vid julgröten fick man julklappar, och ibland brukade någon av oss barn vara en tomt. Han tog och vände ut och in på en gammal päls eller rock och så satte han ett skråpansikte för ansiktet på sej, som vi hade köpt i nån leksaksaffär.

Sten Zjunde

68
ACC. N:R M. 9480:68.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Julklappar, julbord, väktarrop vid jul, juldagen.

I vår familj stod julbordet alltid dukat över julnatten och gör så än i dag, och det är väl en gammal sed. Men i senare tid hade vi det mest för att jag och mina kamrater i polisen, som hade nattpass, skulle kunna komma hem till vårt och få en sup och en smörgås. Men förr så sa man att det var för att tomten skulle få smaka på det.

Julklappar hade mina föräldrar också haft, men de hade varit mycket enkla och billiga, bara någon liten sak som de gav varandra.

På julafton lade väktarna alltid till en liten extra stump till sitt väktarrop, som de hade, fast det var före min tid, men min far har berättat för mig om det, jo de sa: Klockan är elva slagen till exempel, och så lade de till: Gud bevare vår stad och land för eld och brand och tjuvahand.

ACC. N:R M. 9480:69.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

På juldagen hade vi julotta klockan halv sju på min tid, men i mina föräldrars barndom var det tidigare.

På morgonen var det alltid illuminerat i alla fönstren, hela ramper var där i de förmögnares hus, och det finns någon som har kvar utav dem än i dag.

På juldagen skulle man hålla sej stilla, kanske barnen hälsade på föräldrarna om de bodde i samma stad, men inte något mera i den vägen. Annandagen började man i gengäld med alla julbjudningarna/ och vid dem var det lekar och dans, om det fanns plats för det. Barnen hade alltid julbjudningar alltifrån nyårsdan, och vid dem så dansade de kring granen och bar ut den, så inte var den alltid kvar just till tjugondan, inte. Och så skulle det bjudas igen, och det var ett evinnerligt bjudande.

ACC. NR M. 9480 70.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVHalmstaffan.

Halmstaffan gjorde man sej själv av råghalm, och hade man litet fantasi och var litet händig, så kanske man gjorde en liten häst åt honom med, som han ledde i band. Det vet jag att jag såg hos Kuylenstjernas, han som var far till den som brukar prata i radion. Den stod där bara som en prydnad.

Och!

71
ACC. N:R M. 9480:71.

Gravsmäckning vid jul.

Vid jul vi alltid ta och lägga en krans utav talleris
på gravar, där anhöriga vilade. Och så är det väl än.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9480:72.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVVarsel.

Min farbror brukade göra så, att han skulle gå ut under julkvällen och ställa sej och titta in genom fönstret in i rummet där de satt och åt, och om han då såg någon, vars huvud inte var riktigt som det skulle vara, eller rent av inte var med alls, så skulle han dö under det år som stundade.

ACC. N:R M. 9480:73.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Årsgång.

Här fanns även de, som brukade gå något som de kallade för årsgång. Det gick så till, att de skulle gå till tre kyrkor, och här i stan brukade de gå till domkyrkan och sen till Öjaby kyrka - som ligger en sju kilometer från stan - och sen till Bergunda kyrka, som ligger en åtta kilometer härifrån. Under det de var ute på den vandringen så fick de visst inte heller säga ett knyst till varandra eller till något de mötte, och var det någon som en gång väl börjat med att gå den där årsgången, så var han tvungen till att göra det om och om igen så länge han levde. Men det var allt bara så att de tog med sej en massa sprit och så gav de sej till att supa på den promenaden så att de var alldeles stupfula när de väl kom hem igen.

74
ACC. NR M. 9480:74.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Spiritus.

Förresten så erinrar jag mej nu en annan vidskepelse de hade här i stan, och det var de där spiritussarna. Det var många som skaffade sej en spiritus, sade de. Det gjorde man så, att man gick och lade sej till sängs utan att man var sjuk, och så skulle man skicka efter en präst och se till att han gav en nattvarden mens man låg där och spelade sjuk. Mens man låg skulle man ha ett hönsägg inunder ens bolster, och det skulle vara ett befruktat ägg, så att det av ens egen värme blév ett foster i det. Och det skulle man sedan ta och lägga i en plåtask, så var det en spiritus, och så länge man bara hade det hos sej, så skulle man aldrig mera i sitt liv behöva sakna penningar. Man skulle bara säga till honom på fredagen huru mycket det var man behövde och då låg det i asken på lördagen, vad det nu kunde vara, en tia eller så. Men se det var farligt att be

fantastiskt!

ACC. NR M. 9480:75

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

spiritusen om mera än vad man oundgängeligen behövde.
Jag vet bara en, som hade en spiritus, och det var
Mjöljohan. Han kallades så därför att han var något
biträde eller hantlangare i en affär där de handlade med
mjöl. Han sa åtminstone själv att han hade en, och
faktum är att han alltid hade det betydligt bättre än
vad man skulle ha kunnat vänta, för han hade då inte nå-
gon lön till att tala om.

ACC. NR M.9480:76.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVMarritt.

Här fanns även de som trodde på marritt. Det var så att det var nån stackare som var mara, utan att han själv kunde rå för det. Det var liksom en hemlig makt, som anfäktade dem, så att de om nätterna måste iväg och rida på hästarna här i stallena, och de gick så illa åt djuren. Men det fanns ett sätt att komma ifrån dem, och det var ifall man tog en lie och hängde den med eggen uppåt över djurets manke. Men se då kunde set på morgonen visa sej att en dräng eller piga på gården var illa skuren och tilltygad.

De dödas julotta.

Kyrkan stod alltid öppen över julnatten. Där brukade va så mycket folk på julottan att det var en del som gick dit mycket tidigt för att få en bra plats, och slippa trängseln, och då kunde det hända att man, om man kom för tidigt, råkade ut för de dödas julotta.

Här vid skolan hade de en lärare, som hette Engström, och eftersom han var rödhårig och hade ett stort, rött skägg, kallde de honom för Barbarossa. En julnatt, jag tror det var 1887, så var han ute och gick ner runt kyrkan. Då såg han till sin förvåning att den var upplyst, och när han kom närmre intill vapenhuset, så hörde han en egendomlig och dov röst som läste upp någon sorts föredrag. Detta tyckte han var mycket egendomligt, och han gick och letade reda på en av nattpoliserna och jag tror det var av honom jag har hört det, och så frågade han honom, om han hade sett att det var upp-

ACC. NR M. 9480:78.

lyst i kyrkan, och vad det kunde vara för ena som hade föreläsningar där så dags. Men nattpolisen hade alldeles innan varit där nere vid kyrkan, och när han hade gått där hade han då ingenting varken sett eller hört, sa han, och då förstod Engström att det måste hava varit något övernaturligt med det hela. Han blev emellertid kort efteråt svårt sjuk och sängliggande i lång tid framåt. Men han var för övrigt känd som en mycket verderhäftig och nykter man.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. N:R M. 9480:79

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nyår.

Vid nyår hade man samma mat som vid jul, och i allmänhet
räckte ju julmaten över både nyår och trettondetid.

ACC. N:R M. 9480:80.

Jultolften och vädret.

Man brukade under mellandagarna och fram till tretton-
dagsafton studera väderleken, så som det stod i bon-
depraktikan, för att med ledning härav kunna draga någ-
ra slutsatser angående det kommande årets väder.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

25/12 - 27/1

ACC. N:R M. 9480:81

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVSlädpartier.

Slädpartier hade folk mestadels vid trettondan, och jag minns att de alltid brukade göra dem mycket väl i ordning.

En gång, det var väl innan jag konfirmerades, hade de ett riktigt karnevalståg, och det var skolungdomen, som hade ordnat det. De kom ju alltid hit till stan litet innan skolan begynnade, och under väntetiden hade de sånt där för sej. De var då utklädda och for genom stan.

Vidare hade hantverksföreningarna utflykter i slädpartier, och de for mest till Lia Nöbbеле gästgivaregård.

ACC. NR M. 9480:82.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVNyårsvaka.

Man har alltid brukat ha nyårsvakor i familjerna, men även i föreningar och sällskap, liksom även hos frälsningsarmén. Ofta är det så att de som bor i samma hus har vakat in det nya året tillsammans, och då har de skiftat mellan familjerna om att bjuda in de andra till en liten vaka.

ACC. NR M. 9480 : 83.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Nyårsvisiter.

Nyårsvisiter skulle man förstås alltid göra en del.

I de lägre klasserna var det väl mest de vuxna barnen, som bodde i staden, som tog sina familjer med sej och hälsade på föräldrarna för att önska dem ett gott nytt år, och det gick de ofta och gjorde tidigt på nyårsdan.

De högre ämbetsmännen gjorde visit hos landshövding, det vill säga det var landsstatens tjänstemän det, och prästerna skulle hälsa på hos biskopen, om de hade någon stund ledig efter högmässan på nyårsdan.

84

ACC. NR M. 9480:84

Nyårsbaler.

Överklassen hade nog oftast nyårsbaler, och de brukade hålla till på stadshussalongen, men det var som sagt bara societeten, militärer och tjänstemän.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ACC. NR M. 9480:85.LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVTrettondagen.

Trettondagsafton hade de sång i farstun hos en del personer, det var nämligen en del fattiga barn som gick omkring och sjöng för att de skulle få litet gåvor och kanske några ören i kontanter. Jag var också med om det en gång, och det gick bra ända tills vi kom till konsul Petri, för där kom han rusande ut och skrek till oss att vi skulle ge oss iväg, om vi inte ville ha stryk, och sen den dan gick jag aldrig med i sådana där sjungningar. Vi brukade gå i gäng om en fyra stycken ungefär, och en del hade med sig stavar eller pin- nar som de hade fästat stjärnor på. De ställde sej i farstun och sjöng: Goder afton, goder afton, både herre och fru... och hur det sen fortsätter.

ACC. N:R M. 9480:86

LUNDS UNIV:
FOLKMINNES-
ARKIVKyndelsmäss.

På kyndelsmäss brukade käringarna i stan ha stora kafferep, och då bjöd di hem varandra och drack kaffe. Det brukade alltid vara så och kanske är det därför som de här i stan alltid kallar kyndelsmäss för Käringajul, fastän jag har hört en del som har sagt Lillejul med.

ACC. NR M. 9480:87LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIVVårfrudagen.

Vårfrudagen brukade vi fira med att gå ut och promenera i stadens omgivningar, det skulle ju liksom vara den förste vårdagen. Somliga hade våfflor den dan. Den kallades mest får Vårfedan.

Nu släcker vi lamporna, sa folk, och sen ville de helst inte tända ljus mera på året, och det brukade de också hålla på utom i nödfall förstås. Det var ju också så att tranan bar ljus i sängen, ja det var väl allt den natten det. Barnen hängde upp sina strumpor på kvällen och i dem fick de sen gotter av tranan, men bara om de var snälla. Så det bemödade vi oss alltid om att vara dagarna innan, när vi var små.

ACC. N:R M. 9480 : 88.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Fastlagsbullar.

Fastlagsbullar har de alltid haft här och det brukade till att vara litet större bullar än de som en hade till vardags, och så var de kluvena opptill och med mandel-massa i. I senare tid har de också börjat att ha grädd- de i. De brukade min mor alltid att göra själv hemma, men det fanns också till att köpa i butikerna i stan vad jag minns.